

A 85 ÉVES PROF. DR. CSETÉNYI GYULA FUVOLAMŰVÉSZ-TANÁR PORTRÉJA

Csetényi Gyula és James Galway

I.

ÖNÉLETRAJZ¹

Budapesten születtem 1940. február 18-án, orvos-pedagógus családban. Ereimben német, örmény, magyar, lengyel, kevert „pannóniai” vére csordogál. Általános iskolai tanulmányaimat Baján a III. Béla Gimnáziumban, zenei tanulmányaimat szintén Baján, a Liszt Ferenc Állami Zeneiskolában kezdtem, majd a Budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskolában folytattam. 1961-ben felvételt nyertem a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolára. 1966-ban Hartai Ferenc növendékeként szereztem meg fuvolaművész-tanári diplomámat. 1965-ben osztrák ösztöndíjjal a salzburgi, Mozarteumban tanultam Karlheinz Zoeller professzornál; aki a következő tanévtől ösztöndíjat ajánlott Berlinbe, amit nem engedtek elfogadni. 1967-től 2 éves magyar állami ösztöndíjjal, mint aspiráns képeztem tovább magam Lipcsében, a Mendelssohn Akadémián, Erich List professzornál. Hivatalos tanulmányaim befejeztével, figyelmem mindinkább James Galway munkásságára irányult; az általa vezetett kurzuson, tovább csiszoltam hangszeres tudásomat, így művészi arculatom kialakításához nagymértékben hozzájárult, – Őt is Tanáromnak tekintem.

¹ Prof. dr. Csetényi Gyula életrajzát honlapjáról (<https://dr-csetenyi-gyula.webnode.hu/>) vettük át.

Csetényi Gyula, James Galway és a tanítványok

Zenekari gyakorlatot 1960-tól 10 éven át az István Zenekarban sajátítottam el. Majd 1969–71 a budapesti MÁV Szimfonikusoknál, és több évig a Magyar Állami Hangverseny Zenekarban játszottam. (1971–74) Időközben az egyéni fellépéseim megszorodtak, így kénytelen voltam a folyamatos zenekari munkát abbahagyni.

A főiskolai évek alatt a Gyöngyösi Állami Zeneiskolában tanítottam. 1970-ben neveztek ki a Budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola tanárává, ahol 2012-ig tanítottam.

1976–84-ig a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Debreceni Tagozatán tanítottam, majd 1987-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Miskolci Tagozatán, ahol 1995–2005-ig, mint tanszékvezető dolgoztam.

1989-től ugyanitt, az egyetemi ágazaton is tanítottam, 2000-től mint professzor. 1975 óta a Budapesti Zeneakadémián, a „Gyakorlati Tanítás” tantárgyat vezetem.

Közben 1981–2000 között, - a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola általános igazgatóhelyettes voltam. Az időközben megszerveződött a budapesti Egressy Béni Zeneművészeti Szakközépiskola, meghívott tanárnak, ahol jelenleg is vagyok. 2006-tól a bécsi székhelyű Vienna Konservatorium tanára lettem.

Purbach-Ausztria koncert Szelényi Lászlóval.

Bemutakozó hangversenyem 1970 augusztusában Frankfurt am Main-ban volt, ahol Mozart D-dúr fuvolaversenyével debütáltam. Azóta rendszeres koncerttevékenységet folytatok itthon és külföldön, önállóan vagy kamaraegyüttesben. Több mint 1.200 fellépésem alatt Európa szinte minden országában koncerteztem. Így felléptem: zenei heteken, fesztiválok, koncertturnékon, szólóesteken Olaszországban, Csehországban, Bulgáriában, Szlovákiában, Spanyolországban, Svájcban, Lengyelországban, Németországban, Hollandiában, Norvégiában, Romániában, Franciaországban, Belgiumban, Szovjetunióban, Horvátországban, Szlovéniában, Ausztriában több alkalommal.

A Művelődési Minisztérium felkérésére kidolgoztam a szakközépiskolák számára rendszeresített fuvola szak tantervét. (NAT) Ez jelenleg is érvényben van.

Számos növendékem, országos és nemzetközi versenyek díjazottja volt, ma már külföldön és itthon vezető pozíciókat töltenek be a zenei élet különböző területein.

1970-ben Magyar Barokk Trió néven kamaraegyüttest szerveztem, mind az együttesel, mind önállóan rendszeres koncerttevékenységet folytatok.

A historikus előadási mód egyre inkább tért hódított a 70-es években, – engem sem került el a varázsa, egy rövid időre kirándulást tettem ebbe az irányba. Több sikeres fellépésem volt itthon és külföldön, de végül is maradtam a modern fuvolázás mellett.

Koncert Berlinben barokk fuvolával

1991-ben javaslatomra megalakult a Magyar Fuvolás Társaság, melynek elnöki és szervezői feladatait 9 éven át láttam el. A Társaság részére évi rendszerességgel több napos találkozót, továbbképzéseket, koncerteket, előadásokat rendeztem, melyre közismert külföldi fuvolaművészeket hívtam meg. (James Galway, P. L. Graf, Wolfgang Schulz, K. Zoeller, Adorján András, G.-L. Petrucci, Jurkovich, Auréle Nicolet, Maxsence Larrieu, Susan Milan, Hansgeorg Schmeiser, Gary Schocker stb.)

1995–99 között a Zenetanárok Társaságának (ZETA) alelnöke voltam.

Nevem szerepel az Országos Szakértői és az Akkreditációs Szakértői Névjegyzékben, továbbá szerepel:

az angol kiadású International WHO'S WHO, a Grove és a Révai Új lexikonban
Mint zsűritag, rendszeresen résztveszek a hazai versenyek elbírálásában, de meghívást kaptam nemzetközi versenyek zsűrijében is; így:

1993 Olaszország-Szicília, 1996 Bayreuth, 1999 Temesvár, 2001 Kolozsvár, 2005 Temesvár, 2009 Szlovákia-Samorin, 2010 Pozsony, 2006, 2009, 2012 Kaposvár, 2013 Pozsony.

Balassagyarmat Országos Verseny,
A zsűri: Matuz István, Nils-Thilo Krämer, Titkárnyó, Én

1998-ban, mint alapító részt vettem a Musica Sonora kamarazenekar megalakulásában. Azóta is rendszeresen koncertezünk növendékeimmel együtt.

2002 júniusában Mester Doktori vizsgát tettem (DLA).

2003 októberében Habilitáltam.

Doktori diploma átadása

Csetényi Gyula, Doppler Mária, Réti Balázs, Czeloth Csetényi Gyula

II.

AZ I. ISTVÁN GIMNÁZIUM SZIMFONIKUS ZENEKARÁNAK HANGVERENYE (1972. január 24.)

Többségben fiatalokból álló közönség, fiatalok alkotta zenekar és kórus, igazi lelkes hangulat – ezek voltak az István gimnázium zenekara legutóbbi koncertjének „kellékei”, külsőségei. Ez a hangulat a hangverseny alatt a muzsika hatására még forróbbá vált. Teljes mértékben megérdemelten! Mert igazi, szívből jövő és tehetséges muzsikálásban gyönyörködhettünk.

Záborszky József egységes egészzé kovácsolta együttesét. Nemcsak előadni, a kottaképet leolvasni tanítja meg zenekarának tagjait, hanem a zene mélyebb rétegeihez kalauzolja őket; a hangjegyek közötti és mögötti világba vezeti muzsikusaikat, s együttesen tárják fel ezt a hallgató előtt.

Mindvégig pontosan azt érezhettük, hogy *Záborszky* célja csak részben a lejátszás, sokkal lényegesebb számára az élménnyé varázsolás, a kompozíciók szuggesztív életre keltése. Szép és vonzó műsort választottak. Először *Cimarosa* ritkán megszólaló kétfuvolás koncertjét adták elő, két kitűnő fiatal fuvolás, *Csetényi Gyula* és *Kárász Ilona* szólójával. Rendkívül kidolgozottan, ihletetten kísért a zenekar, s szinte hiba nélküli volt a szólisták produkciója is. Különösen *Csetényi Gyula* tűnt ki remek technikai felkészültségével, biztos stílusismeretével, árnyalt előadómódjával, de dicsérhetjük *Kárász Ilonát* is, aki hasonlóképpen uralja hangszerét, s elsősorban fuvolájának megkapóan szép, puha tónusával járult hozzá a nagy sikerhez.

Bach *Parasztkantátáját* is örömmel hallgattuk. Szerencsésen választották meg a szólistákat, hiszen *Szőkefalvy Nagy Katalin* és *Marczis Demeter* egyaránt otthonos ebben a stílusban. Remekül érvényesült a szopránzólista hajlékony és áradóan szép csengésű hangja, hangulatteremtő ereje, *Marczis Demeter* produkciójából is leginkább az atmoszférateremtés, átélés és átéreztetés maradt emlékezetes. Érezhető kedvvel énekelt a gimnázium kórusa is. *Grieg I. Peer Gynt* szvitje magával ragadó előadásban hangzott el a koncert második részében. Itt figyelhettük meg leginkább, milyen széles hangulati „skálák” érzékeltetésére képes a zenekar. Mindegyik tétel sajátos és meggyőző karakterrel született újjá, leghatásosabban talán a zárótétel, melyet az óriási tapsviharra meg is kellett ismételni. Végül *Dohnányi keringőjét* hallgattuk a *Pierrette fátyla* c. balettből (pontosabban némajátékból). Ez hasonlóképpen átélt és izgalmas, nagyhatású produkció volt – méltó befejezése annak a koncertnek, melynek csak külsőségeiről mondhatjuk el, hogy „ifjúsági”, hiszen felnőtteknek is dicséretére való művészi muzsikálás élményével gazdagodtunk.

Juhász Előd

III.

CSETÉNYI GYULA HANGFELVÉTELEIBŐL

Händel - Flammenden Rose, Zierde der Erden (9:30)

Händel - Meine Seele hört im Sehen (4:30)

Händel - Süßer Blumen Ambralflocken (9:53)

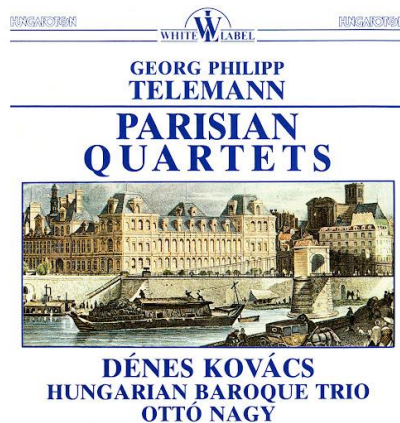
Händel - In den angenehmen Brüschen (2:56)

Händel - Das zitternde Glänzen der spielenden Wellen (4:40)

Händel - Süsse Stille, sanfte Quelle ruhiger Gelassanheit! (5:22)

Händel - Die ihr aus dunkeln Gräften den eiteln Mammon grabt (4:17)

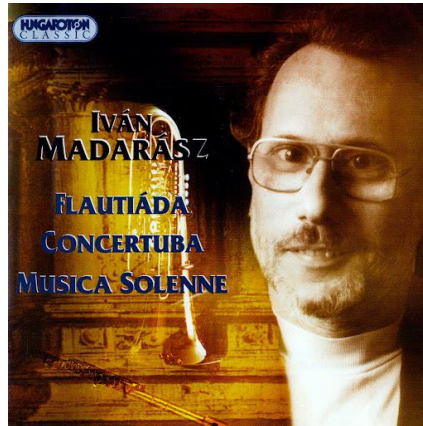
Hamari Júlia (ének), Csetényi Gyula (fuvola), Kerek Ferenc (csembaló), Bartha Zsolt (cselló)
© 1990 HUNGAROTON RECORDS LTD.

Händel - Die ihr aus dunkeln Gräften den eiteln Mammon grabt (0:48)

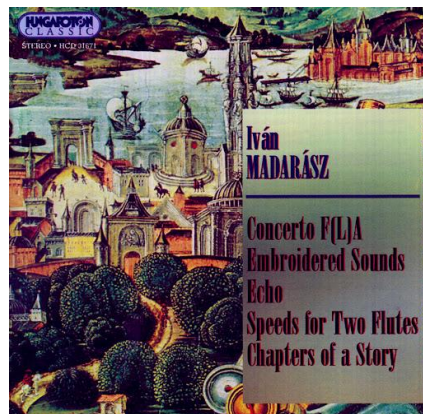
Georg Philipp Telemann: **No.1 Concerto Primo in G Major: III. Largo - Presto - Largo**
(4:23)

Kovács Dénes (hegedű), Nagy Ottó (viola da gamba), Végvári Csaba (csembaló),
Csetényi Gyula (fuvola), Bartha Zsolt (gordonka)
© 1988 HUNGAROTON RECORDS LTD.

Flautiáda (17:30)

Csetényi Gyula és Drahos Béla (fuvola)
© 1999 HUNGAROTON RECORDS LTD.

Sebességek két fuvolára / Speeds for Two Flutes (11:41)

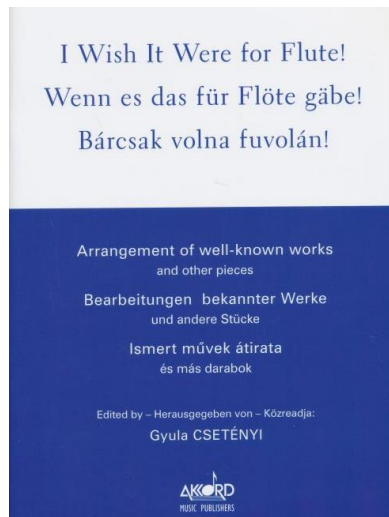
Csetényi Gyula és Matuz István (fuvola)
© 1997 HUNGAROTON RECORDS LTD.

IV.

CSETÉNYI GYULA KÖZREADÓI MUNKÁIBÓL

(Akkord Zenei Kiadó Kft.)

BÁRCSAK VOLNA FUVOLÁN!

Ismert művek átírtata és más átíratok Csetényi Gyula szerkesztésében
(Akkord Zenei Kiadó Kft., 1993)

Brahms, Donjon, Haydn, Köhler, Marcello, Mozart, J. Strauss és Vivaldi eredeti művei, illetve azokból készült átíratok zeneiskolás használatra, zongorakísérettel.

Tartalomjegyzék:

A. Marcello: Adagio

J. Haydn: Finale a G-dúr szimfóniából, No. 88

Mozart: Török induló

J. Brahms: V. magyar tánc

E. Köhler: Pillangó

J. Donjon: Aire de ballet

J. Strauss: Radetzky induló